

USTAVNI AMANDMAJI K USTAVI SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Ti ustavni amandmaji so sestavni del ustave Socialistične republike Slovenije in začnejo veljati z dnem njihove razglasitve.

Amandma XCI

1. V besedilu imena Socialistična republika Slovenija se črta beseda " Socialistična".
2. V celotnem besedilu ustave Socialistične republike Slovenije se uporablja ime Republika Slovenija v različnih sklonih.

Amandma XCII

1. Izhajajoč iz trajne in neodtujljive pravice vsakega naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve, se je slovenski narod na podlagi svobodno izražene volje v skupnem boju vseh narodov in narodnosti Jugoslavije v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji v skladu s svojimi zgodovinskimi težnjami, skupaj z narodnostima, s katerima živi, združil z drugimi narodi in narodnostmi Jugoslavije v zvezno republiko svobodnih in enakopravnih narodov in narodnosti - demokratično in federativno Jugoslavijo.

Republika Slovenija je država, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda in ljudstva Slovenije.

Družbena ureditev v Republiki Sloveniji temelji na:

- državljanu kot subjektu urejanja družbenih odnosov;
- spoštovanju človekovih pravic in svoboščin;
- možnostih za vsestranski razvoj človekove osebnosti in za zbliževanje ljudi ter narodov in narodnosti, v skladu z njihovimi interesi in težnjami pri ustvarjanju čedalje bogatejše kulture in civilizacije in naprednimi težnjami človeštva;
- svobodi političnega in drugega združevanja in na enakopravnosti vseh političnih in drugih organizacij, ki delujejo v skladu z ustavo;

- sistemu ekonomskih odnosov, ki zagotavlja enakopravnost opravljanja vseh dejavnosti ne glede na obliko lastnine, na delu in ustvarjalnosti, inovativnosti ter podjetništvu;
- svobodi ustanavljanja sindikatov kot neodvisnih delavskih organizacij, v katere se delavci prostovoljno združujejo, da bi varovali in izboljšali svoj družbeni, ekonomski in socialni položaj, pravice na podlagi dela in iz dela ter iz delovnega razmerja.

Slovenski narod in ljudstvo Republike Slovenije uresničujeta svoje suverene pravice v Republiki Sloveniji; kadar tako določa ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije pa tudi v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.

Republika Slovenija sodeluje z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinama v federaciji po načelih sporazumevanja, enakopravne udeležbe republik in avtonomnih pokrajin v organih federacije v skladu z ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije ter po načelih odgovornosti republik in avtonomnih pokrajin za svoj razvoj in razvoj Socialistične federativne republike Jugoslavije kot celote.

Republika Slovenija pri urejanju vseh družbenih odnosov in pri svojem delovanju zagotavlja posebno varstvo naravnega okolja ter ohranitev naravne in kulturne dediščine.

Državljeni - pripadniki italijanske in madžarske narodnosti uresničujejo svoje ustavne pravice tako, da se povsod enakopravno z drugimi državljani vključujejo v demokratičen način upravljanja družbenih zadev, ta ustava pa zagotavlja še posebne pravice in varstvo obeh narodnosti.

Republika Slovenija skrbi in se zavzema za ureditev položaja slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in Slovencev v tujini.

Republika Slovenija, v skladu s sprejeto zunanjo politiko Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnimi pogodbami, vzpostavlja, vzdržuje in razvija odnose z organi in organizacijami drugih držav in mednarodnimi organi in organizacijami ter usklajuje stike in sodelovanje občin, organizacij in skupnosti v Republiki Sloveniji z ustreznimi tujimi državnimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter teritorialnimi enotami drugih držav.

2. Besedilo slovesne izjave se glasi:

"Izjavljam, da bom ravnal po ustavi Republike Slovenije, ustavi Socialistične federativne republike Jugoslavije in zakonih ter da bom vestno in odgovorno opravljal svojo dolžnost."

3. S 1. točko se nadomestijo temeljna načela ustave Republike Slovenije in amandma IX k ustavi Republike Slovenije; z 2. točko se nadomesti drugi odstavek 434. člena ustave Republike Slovenije.

Amandma XCIII

1. Organizacije delovnih ljudi in občanov oziroma volilci določijo listo ali liste kandidatov za delegate v družbenopolitični zbor skupščine družbenopolitične skupnosti oziroma kandidate določijo volilci.
2. Kandidate za predsednika in člane Predsedstva republike predlagajo in določijo delovni ljudje in občani in njihove organizacije na način in po postopku, ki ga določa zakon.
3. Kandidate za člana Predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije predlagajo in določijo delovni ljudje in občani in njihove organizacije na način in po postopku, ki ga določa zakon.
4. S 1. točko se nadomesti prvi odstavek 5. točke amandmaja XXXVI k ustavi Republike Slovenije; z 2. točko se nadomesti tretji odstavek 2. točke amandmaja IV k ustavi Republike Slovenije; s 3. točko se nadomesti 1. točka amandmaja LXXXI k ustavi Republike Slovenije.

Razveljavi se 161. člen ustave Republike Slovenije.

V drugem odstavku 184. člena in v prvem odstavku 185. člena ustave Republike Slovenije se razveljavi besedilo "v Socialistični zvezi delovnega ljudstva".

Amandma XCIV

1. Zbor združenega dela, zbor občin in družbenopolitični zbor na skupni seji:
 - volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednike Skupščine Republike Slovenije;
 - imenujejo in razrešujejo generalnega sekretarja Skupščine Republike Slovenije;
 - volijo in razrešujejo predsednike in člane komisij in drugih delovnih teles Skupščine Republike Slovenije;
 - volijo in razrešujejo predsednika in sodnike Ustavnega sodišča Republike Slovenije;
 - volijo in razrešujejo predsednika in sodnike Vrhovnega sodišča Republike Slovenije ter drugih sodišč v republiki;
 - imenujejo in razrešujejo javnega tožilca Republike Slovenije ter druge javne tožilce v republiki;
 - imenujejo in razrešujejo družbenega pravobranilca samoupravljanja Republike Slovenije;

- volijo oziroma imenujejo in razrešujejo druge republiške funkcionarje, ki jih določa zakon ali drug akt Skupščine Republike Slovenije;
 - imenujejo in razrešujejo člane organov upravljanja organizacij in skupnosti, za katere je tako določeno z ustavo, zakonom ali drugim aktom Skupščine Republike Slovenije.
2. Zbor združenega dela, zbor občin in družbenopolitični zbor na skupni seji volijo in odpokličejo s tajnim glasovanjem člane delegacije Skupščine Republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine Socialistične federativne republike Jugoslavije izmed delegatov v zborih.
3. S 1. točko se dopolni 349. člen ustave Republike Slovenije in razveljavi 350. člen ustave Republike Slovenije; z 2. točko se nadomesti 3. alineja 349. člena ustave Republike Slovenije.

Amandma XCV

1. Za izvedbo ustavnih amandmajev XCI do XCIV k ustavi Republike Slovenije in za zagotovitev prehoda k njihovi uporabi se sprejme ustavni zakon.
2. Predlog ustavnega zakona predloži zborom Skupščine Republike Slovenije Komisija za ustavna vprašanja.
3. Ustavni zakon sprejmejo vsi zbori Skupščine Republike Slovenije enakopravno. Ustavni zakon je sprejet, če zanj glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora.

Številka: 001-02/90-2, ESA 982
Ljubljana, 7.3.1990